

Pr. prof. dr. Theodor Damian

Glose evanghelice
Meditații la duminicile de peste an

Tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

DOXOLOGIA
Iași, 2021

Cuprins

† Nicolae, Arhiepiscopul Ortodox Român al Statelor Unite ale Americii și Mitropolitul Ortodox Român al celor două Americi	
Cuvânt de binecuvântare	11
Prolegomena	13
<i>Înviearea Domnului (Sfintele Paști); Ioan 1, 1-17</i>	
Înviearea Domnului – restaurarea omului	17
<i>Duminica a II-a după Paști (a Sfântului Ap. Toma); Ioan 20, 19-31</i>	
Cred, Doamne, și mărturisesc	21
<i>Duminica a III-a după Paști (a Mironosițelor); Marcu 15, 43-47; 16, 1-8</i>	
Privilegiul mironosițelor	29
<i>Duminica a IV-a după Paști (a slăbănogului de la Vitezda); Ioan 5, 1-15</i>	
Lupta cu imposibilul	35
<i>Duminica a V-a după Paști (a samarinencii); Ioan 4, 5-42</i>	
Adevărata închinare și restaurarea făpturii	41
<i>Duminica a VI-a după Paști (a orbului din naștere); Ioan 9, 1-38</i>	
Credință și prejudecată	52
<i>Duminica a VII-a după Paști (a Sfinților Părinți de la Sinodul I Ecumenic); Ioan 17, 1-13</i>	
Poate lumea să fie Biserică?	58
<i>Pogorârea Sfântului Duh (Cincizecimea sau Rusaliile); Faptele Ap. 2, 1-11; Ioan 7, 37-53; 8, 12</i>	
Dilema Apostolilor	67

<i>Duminica I după Rusalii (a tuturor Sfinților); Matei 10, 32-35; 37-38; 19, 27-30</i>	
Necesitatea mărturisirii	76
<i>Duminica a II-a după Rusalii (a Sfinților Români; Chemarea primilor Apostoli); Matei 4, 18-23</i>	
Despre chemare și ascultare	83
<i>Duminica a III-a după Rusalii (Despre grijile vieții); Matei 6, 22-23</i>	
Viața ca trecere și menire	88
<i>Duminica a IV-a după Rusalii (a Sfinților Părinți de la Sinodul al IV-lea Ecumenic; Vindecarea slugii sutașului; Rugăciunea lui Iisus); Matei 8, 5-13; Ioan 17, 1-13</i>	
Valoarea caracterului	92
<i>Duminica a V-a după Rusalii (Vindecarea celor doi demonizați din ținutul Gadarei); Matei 8, 28-34; 9, 1</i>	
Despre iad și demoni	99
<i>Duminica a VI-a după Rusalii (Vindecarea slăbănogului din Capernaum); Matei 9, 1-8</i>	
Condițiile unei vieți sănătoase	104
<i>Duminica a VII-a după Rusalii (Vindecarea a doi orbi și a unui mut din Capernaum); Matei 9, 27-35; Ioan 17, 1-13</i>	
Înțelepciunea orbilor	110
<i>Duminica a VIII-a după Rusalii (Înmulțirea pâinilor); Luca 10, 38-42; 11, 27-28; Matei 14, 14-22</i>	
Hristos, pâinea vieții	116
<i>Duminica a IX-a după Rusalii (a Sfinților Părinți de la primele șase Sinoade Ecumenice; Umblarea pe mare – potolirea furtunii); Matei 14, 22-34</i>	
Starea de coplesire	121
<i>Duminica a X-a după Rusalii (Vindecarea lunaticului); Matei 17, 14-23</i>	
Neputința Apostolilor	127

<i>Duminica a XI-a după Rusalii (Pilda datornicului nemilostiv); Matei 18, 23-35</i>	
Iertarea ca milostenie	133
<i>Duminica a XII-a după Rusalii (Tânărul bogat); Matei 19, 16-26</i>	
Păzirea poruncilor	138
<i>Duminica a XIII-a după Rusalii (Pilda lucrătorilor răi); Matei 21, 33-44</i>	
Despre încredere și neîncredere	144
<i>Duminica a XIV-a după Rusalii (Pilda nunții fiului de împărat); Matei 22, 1-14/151</i>	
O reacție revoltătoare	151
<i>Duminica a XV-a după Rusalii (Cea mai mare poruncă din lege); Matei 22, 35-46</i>	
Logica terțului inclus	155
<i>Duminica dinaintea Înălțării Sfintei Cruci (Convorbirea lui Iisus cu Nicodim); Ioan 3, 13-17</i>	
Crucea Domnului ca instrument de reabilitare a omului	161
<i>Duminica după Înălțarea Sfintei Cruci (Luarea Crucii și urmarea lui Hristos); Marcu 8, 34-38; 9, 1</i>	
Valoarea vieții	167
<i>Duminica a XVI-a după Rusalii (Pilda talanților); Matei 25, 14-30</i>	
Despre păruta discriminare	170
<i>Duminica a XVII-a după Rusalii (a Canaanencii); Matei 15, 21-28</i>	
Rugăciunea de mijlocire	179
<i>Duminica a XVIII-a după Rusalii (Pescuirea minunată); Luca 5, 1-11</i>	
Pescuirea euharistică	185
<i>Duminica a XIX-a după Rusalii (Predica de pe munte – iubirea vrăjmașilor); Luca 6, 31-36</i>	
Principiul reciprocității	192
<i>Duminica a XX-a după Rusalii (Învierea fiului văduvei din Nain); Luca 7, 11-16</i>	
Cu fața spre Înviere	196

<i>Duminica a XXI-a după Rusalii (a Sfinților Părinți de la Sinodul al VII-lea Ecumenic; Pilda semănătorului; Rugăciunea lui Iisus); Luca 8, 5-15; Ioan 17, 1-13</i>	
Despre semănarea Cuvântului	201
<i>Duminica a XXII-a după Rusalii (Bogatul nemilostiv și săracul Lazăr); Luca 16, 19-31</i>	
Legea compensației	204
<i>Duminica a XXIII-a după Rusalii (Vindecarea demonizatului din ținutul Gherghesenilor); Luca 8, 26-39</i>	
Gratitudinea ca vocație și obligație	209
<i>Duminica a XXIV-a după Rusalii (Învierea fiicei lui Iair); Luca 8, 41-56</i>	
Moartea ca somn	215
<i>Duminica a XXV-a după Rusalii (Pilda samarineanului milostiv); Luca 10, 25-37</i>	
Drumul Ierihonului	220
<i>Duminica a XXVI-a după Rusalii (Pilda bogatului căruia i-a rodit țarina); Luca 10, 38-42; 11, 27-28; Luca 12, 16-21</i>	
Slujirea cu bucurie	228
<i>Duminica a XXVII-a după Rusalii (Tămăduirea femeii gârbove); Luca 13, 10-17</i>	
Păzirea duminicii	234
<i>Duminica a XXVIII-a după Rusalii (a Sfinților Strămoși; Pilda celor poftiți la cină); Luca 14, 16-24</i>	
Valoarea prieteniei	240
<i>Duminica a XXIX-a după Rusalii (a celor 10 leproși); Luca 17, 12-19</i>	
Condamnați, pe drumul din afara cetății	246
<i>Duminica a XXX-a după Rusalii (Dregătorul bogat - păzirea poruncilor); Luca 18, 18-27</i>	
Lecția de mântuire	253
<i>Duminica dinaintea Nașterii Domnului (a Sfinților Părinți după trup ai Domnului; Genealogia Mântuitorului); Ap. Evrei 11, 9-10; 32-40</i>	
Colinda ca pelerinaj	258

<i>Duminica după Nașterea Domnului (a Sfântului Iosif, logodnicul Sfintei Fecioare Maria; Fuga în Egipt); Matei 21, 33-44; Matei 2, 13-23</i>	
Retrospectivă și recunoștință	265
<i>Duminica dinaintea Botezului Domnului (Botezul lui Ioan); Marcu 1, 1-8</i>	
Botez, pocăință, mărturisire	268
<i>Duminica după Botezul Domnului (Începutul propovăduirii Domnului); Matei 4, 12-17</i>	
Dinamica drumului	272
<i>Duminica a XXXI-a după Rusalii (Vindecarea orbului din Ierihon); Luca 18, 35-43</i>	
Condițiile cererii	278
<i>Duminica a XXXII-a după Rusalii (a lui Zahau); Luca 19, 1-10</i>	
Căutarea lui Dumnezeu	282
<i>Duminica a XXXIII-a după Rusalii (a vameșului și fariseului); Luca 18, 10-14</i>	
Virtutea vameșului și virtutea fariseului	289
<i>Duminica a XXXIV-a după Rusalii (a întoarcerii fiului risipitor); Luca 15, 11-32</i>	
Fiul și fratele	295
<i>Duminica Înfricoșătoarei Judecăți (a lăsatului sec de carne); Matei 25, 31-46</i>	
Clipa, tren spre veșnicie	301
<i>Duminica Izgonirii lui Adam din Rai (a lăsatului sec de brânză); Matei 6, 14-21</i>	
Iertare, post, dărnicie	307
<i>Duminica I din Post (a Ortodoxiei); Ioan 1, 43-51</i>	
Trăirea spirituală	312
<i>Duminica a II-a din Post (a Sfântului Grigorie Palama; Vindecarea slăbănogului din Capernaum); Marcu 2, 1-12; Ioan 10, 9-16</i>	
Foloasele prieteniei	316
<i>Duminica a III-a din Post (a Sfintei Cruci); Marcu 8, 34-38; 9, 1</i>	
Cruce și mărturisire	321

<i>Duminica a IV-a din Post (a Sfântului Ioan Scărarul; Vindecarea fiului lunatic; Predica de pe munte – Fericirile); Marcu 9, 17-32; Matei 4, 25; 5, 1-12</i>	
Cred, Doamne, ajută necredinței mele	327
<i>Duminica a V-a din Post (a Sfintei Cuvioase Maria Egipteanca); Marcu 10, 32-45; Luca 7, 36-50</i>	
Aproapele nostru, veșnicia noastră	331
<i>Intrarea Domnului în Ierusalim (Duminica a VI-a din Post – a Floriilor); Ioan 12, 1-18</i>	
Intrarea în Ierusalim	336
Bio-bibliografie	341

Cuvânt de binecuvântare

Părintele profesor Theodor Damian ne oferă un frumos volum de predici la duminicile anului bisericesc intitulat *Glose evanghelice. Meditații la duminicile de peste an*.

Fiecare predică are o structură generală: importanța temei, legătura dintre mesajul principal al textului evanghelic cu un aspect al vieții cotidiene de moment, prezența acesteia în Vechiul Testament, locuri similare în Noul Testament, interpretarea textului, exemple și ilustrări de ordin cultural (poezii, citate, istorie etc.), importanța temei pentru actualitate. De la an la an, autorul a încercat să abordeze aspecte diferite ale Evangheliei duminicii pentru a evita uniformitatea acelorași explicații în fiecare an.

De asemenea, fiecare predică duminicală are un titlu indicând de la început tema tratată și o referință biblică la acea temă. Apoi, urmărind structura anunțată, Părintele Theodor își dezvoltă argumentația, respectiv tema propusă spre discuție. Dacă ne oprim, de exemplu, la predica din Duminica a II-a după Sf. Paști, a Sf. Apostol Toma, descoperim *tema credinței în Dumnezeu* cu referire la exemple din Vechiul și Noul Testament, cu explicații largi privind încredințarea Apostolilor și a femeilor mironosițe de realitatea morții pe Cruce a Mântuitorului, dar și a arătării Sale după Înviere pe rând mironosițelor, Apostolilor fără Sf. Toma, apoi incluzându-l și pe acesta spre a-l aduce la mărturisire: „Domnul meu și Dumnezeul meu!” (Ioan 20, 28). Mărturisirea Sf. Toma este prilej de reflecție asupra *credinței creștine în Înviere*, a celor care, de-a lungul secolelor, au împlinit *Fericirea Mântuitorului* „fericiți cei ce n-au văzut și au crezut!” (Ioan 20, 29). Autorul vorbește despre credința care vine din vedere, ca în cazul Apostolilor, și de cea din auzite, continuând dezvoltarea temei propuse spre reflecție. Bineînțeles, concluzii ziditoare încheie predica la această duminică: „Noi ne ținem întăriți în

crediința pe care am primit-o din auzite, prin cuvânt, prin mărturia altora. De aceea este important pentru noi a trăi practic credința pe care am primit-o și să o propovăduim prin cuvânt și prin această trăire pentru a ne lucra propria noastră mântuire și a contribui și la mântuirea celor de lângă noi”.

Părintele Theodor ne oferă șansa să reflectăm la diferitele teme ale duminicilor anului bisericesc spre adâncirea înțelegerii cuvintelor Sf. Scripturi. O înțelegere personală care să întărească credința și să zidească conștiința creștină a fiecăruia spre mărturie vie în lumea noastră tot mai îndepărtată de Dumnezeu și tot mai surdă la cuvintele Sf. Scripturi.

Îl felicităm pe Părintele profesor Theodor Damian pentru acest bogat volum de predici și-l recomandăm preoților și credincioșilor spre lectură duhovnicească potrivită în fiecare duminică.

† NICOLAE, Arhiepiscopul Ortodox Român
al Statelor Unite ale Americii
și Mitropolitul Ortodox Român al celor două Americi

Prolegomena

Am fost hirotonit preot în octombrie 1973 de către, vrednicul de pomenire, patriarhul Iustin Moiescu, pe atunci mitropolit al Moldovei și Sucevei, la catedrala mitropolitană din Iași, pe seama parohiei „Înălțarea Domnului”, comuna Ibănești, protopopiatul Dorohoi, jud. Botoșani.

În acea perioadă de timp existau foarte puține cărți de predici în afară de *Cazanie*. În tiraj foarte mic se publicase o carte de predici ale unui mitropolit rus Nicolae Krutișki, predici foarte lungi și stufoase, cum mi s-a părut mie atunci, și apoi apăruse un alt volum, al Pr. Ștefan Slevoacă, fost preot misionar în Statele Unite ale Americii, cu predici foarte scurte, fiecare incluzând exemple din viața de zi cu zi pentru ilustrarea temei interpretate.

În primul an de preoție, pentru inspirație și comparație citeam întâi *Cazania* și predica mitropolitului rus, în timpul săptămânii, și apoi îmi formulam propria mea structură pentru predica duminicală. Această succesiune de idei o puneam schematic pe o fișă pe care o țineam împăturită în mână, alături de Sf. Cruce, pentru a o deschide în caz de trac. Nu am avut niciodată nevoie să deschid fișa pentru că înainte de slujbă, sâmbătă seara, duminica dimineața, reciteam schița și rețineam ce urma să spun.

Am păstrat toate aceste fișe de la bun început și până azi în ideea că, într-o zi, când voi fi la pensie, dacă Dumnezeu va rândui, să le re-elaborez după planul-schiță în vederea publicării. S-au adunat mii de fișe! Sigur că sunt multe goluri în cronologia acestora deoarece în fiecare an am avut concediu, sau am fost plecat la studii în străinătate, sau au fost alte motive pentru care în unele duminici și sărbători nu am slujit. Dar aceste goluri neacoperite sunt mici.

Începând cu perioada când am stat, lucrat și predicat la catedrala mitropolitană din Sibiu, fiind secretar de redacție la revistele

Telegraful român și Mitropolia Ardealului, lucrând și la cărțile IPS Mitropolit Antonie Plămădeală, marele ierarh cărturar, unii credincioși înregistrau predicile mele și o doamnă le culegea apoi la mașina de scris. Apoi, cu venirea mea în 1988 în Statele Unite, predicile au fost înregistrate pe casete și ulterior pe telefoane inteligente, fapt ce a facilitat mult transcrierea lor în vederea publicării în prezentul volum care reprezintă doar o selecție ce va fi urmată, dacă Dumnezeu va rândui, de alte volume cu altfel de predici la aceleași duminici (o selecție de predici de Crăciun și de Sf. Paști a apărut deja demult, la Editura Credința noastră, București, în 2006 și va fi urmată de un alt volum asemănător).

Revenind la începuturi: după primul an, când întâi citeam predicile din cele două cărți menționate, am inversat modul de lucru; întâi îmi concepeam predica în întreaga ei structură și după ce o rosteam, după slujbă, citeam predicile zilei din cele două cărți pentru a vedea cam unde mă aflam eu în raport cu cele scrise acolo. După aceea nu am mai citit alte predici nici înainte, nici după, ci doar pentru informație generală, atunci când apărea vreun volum, în special semnat de cineva pe care l-am cunoscut personal, ca de exemplu predicile IPS Mitropolit Antonie Plămădeală, ale Părintelui Cleopa etc.

Întotdeauna mi-am rostit predica în mod liber. Niciodată nu am citit-o de pe hârtie și niciodată nu am rostit cele spuse în anul precedent. Tematic sunt mereu asemănări între multiplele predici la o duminică sau sărbătoare anume, dar predica în sine a fost de fiecare dată mereu nouă.

Cât privește structura generală a unei predici, încă din anii de început și o bună bucată de vreme, în rostirea acesteia am arătat întâi importanța temei, punând în evidență legătura dintre mesajul principal al textului evanghelic cu un aspect al vieții cotidiene de moment, prezența acesteia în Vechiul Testament, apoi în locuri similare în Noul Testament; de aici am trecut la interpretare, căutând elemente ce pot fi trecute cu vederea dar care au importanța lor, incluzând pilde, exemple și alte ilustrări de ordin cultural (poezii, citate, scriitori, istorie, sapiențiale etc.), după care am revenit în actualitate explicând importanța temei pentru noi, azi și accentuând

rolul Bisericii în aplicarea temei, a învățaturii respective la viața de zi cu zi.

De fiecare dată am început cu un motto, relevant pentru tema zilei și cu care am și încheiat predica. Simetria, atât la nivel de structură, cât și la nivel de idee (motto – final), a fost gândită pentru a facilita reținerea mesajului evanghelic.

Totuși, pentru a nu uniformiza un anumit mod de abordare a textului evanghelic, deci pentru a evita stereotipia ce poate indica sărăcie intelectuală, în multe alte cazuri am intrat direct în interpretarea textului evanghelic, subliniind de la bun început un aspect deosebit de important pe care apoi l-am urmărit în legătura lui cu alte aspecte ale pericopei și terminând, de asemenea, cu accentuarea relevanței pentru viața contemporană și cu rolul Bisericii în aplicarea lui.

Așa cum am menționat, predicile din toți acești 48 de ani de preoție, chiar dacă sunt pe aceeași temă duminicală sau praznicală, sunt diferite una de cealaltă de la an la an, prin aceea că în fiecare an am încercat să dezvolt un alt aspect al textului evanghelic, în măsura în care mi-am putut aminti, fie și vag, despre ce am vorbit în anul precedent. Oricum, și fără această amintire, chiar dacă, fără să știu, m-aș fi axat pe același aspect, în urma tuturor lecturilor din domeniul teologic, cultural, științific, al cursurilor mereu înnoite predate la facultate la catedra mea de filosofie și etică, datorită noilor informații și multiplelor posibilități inedite de conexii și actualizare, predica a fost un eveniment inedit de fiecare dată.

Pentru a oferi un exemplu în ceea ce privește diversitatea interpretării tematice la o anumită pericopă, putem să ne oprim la Sf. Evanghelie din duminica Rusaliilor. Într-un an am accentuat aspectul teologic/ecclesiologic al evenimentului; în alt an am dezvoltat aspectul psihologic centrând interpretarea pe starea Sf. Apostoli în acele momente unice și surprinzătoare; în alt an am prezentat aspectul dogmatic (despre Sf. Duh ca persoană treimică) sau cel sociologic ori filosofic prin implicațiile evenimentului în modul de a gândi și de a fi al oamenilor în viața lor de zi cu zi, alteori făcând o exegeză a textului frază cu frază sau idee cu idee.

Un alt exemplu ar putea fi și pericopa evanghelică despre vindecarea de către Iisus a demonizatului din ținutul Gherghesenilor (Duminica a 23-a după Rusalii). Într-un an am vorbit despre întrebarea interesantă a demonilor: „Ce este Ție și mie (ce ai cu mine) Iisuse, Fiul lui Dumnezeu celui Preaînalt?” Doar atât. În alt an am insistat pe minunata trimitere a celui vindecat de către Iisus: „Du-te și spune cât de bine ți-a făcut ție Dumnezeu”. În alt an am dezvoltat comparația dintre diferite vindecări de demonizați făcute de Mântuitorul sau am făcut o incursiune în, și analiză a diferitelor cazuri de îndrăcire în antichitate, evul mediu, epoca modernă etc.

Cum se vede, toate aceste teme și altele ce se desprind dintr-un singur text evanghelic, nu pot fi tratate într-o singură predică.

De aceea, rog pe cititor să nu zică citind o predică aici: autorul nu a atins cutare sau cutare subiect; nu a abordat textul din acest punct de vedere sau din altul. Cum știm, în 18-20 minute de predică nu poți cuprinde toate aspectele posibile ale unei interpretări. Dar poate cititorul acestui volum va avea posibilitatea să citească în viitor volumul doi și trei.

Toate după rânduiala Milostivului Dumnezeu.

Autorul

Învierea Domnului (Sfintele Paști); Ioan 1, 1-17
Învierea Domnului – restaurarea omului

*Acum toate s-au umplut de lumină,
și cerul și pământul și cele dedesubt.
(Din Canonul Învierii)*

Și dacă „soarele se va întuneca și luna nu va mai da lumina ei, iar stelele vor cădea din cer și puterile cerurilor se vor zgudui” (Matei 24, 29), și dacă orice altă catastrofă imaginabilă cosmică s-ar putea întâmpla, nimic nu ar întrece în importanță, semnificație și dimensiune Învierea Domnului nostru. După aducerea omului dintru neființă la ființă și înzestrarea sa cu chipul lui Dumnezeu, Învierea lui Hristos este cel mai mare dar făcut de Dumnezeu omenirii. Atât de mare încât, copleșiți, ne întrebăm cu psalmistul: „Ce este omul că-Ți amintești de el, sau fiul omului că-l cercetezi?” (Psalmi 8, 4). Și cu același psalmist credincios realizăm incredibila demnitate pe care ne-a dat-o Dumnezeu, căci zice: „L-ai micșorat cu puțin față de îngeri; cu slavă și cu cinste l-ai încununat” (Psalmi 8, 5), cuvinte în deplină concordanță cu ceea ce Sf. Ioan Gură de Aur spune despre condiția noastră existențială ideală, și deloc ireală, îndemnând ca prin credința și viețuirea noastră să ajungem la statura de oameni cerești și îngeri pământești.

Sigur că la întrebarea esențială a psalmistului despre om, răspunsul, pe cât de simplu, pe atât de profund și tainic, vine, îmbucurător, de la Sf. Ioan Teologul care ni-l descoperă pe Dumnezeu ca fiind iubire (I Ioan 4, 8). Aceasta spune totul.

Dacă ținem seama de darul libertății ce ni s-a dat, de felul cum a fost folosit de protopărinții noștri, de cădere, rătăcire și de posibilitatea reală a reîntoarcerii, ca în pilda fiului risipitor, Învierea

Domnului este poarta deschisă de Dumnezeu pentru restaurarea omului despre care vorbește pe larg Părintele Dumitru Stăniloae într-una din cărțile sale, intitulate chiar așa, Iisus Hristos sau restaurarea omului. Este vorba de reșezarea omului, revenirea sa la condiția inițială pe care a avut-o în Împărăția lui Dumnezeu.

Dacă Învierea Domnului este poarta noastră spre Împărăție, având în minte pilda fiului risipitor, înțelegem că la această poartă stă Tatăl nostru cel din ceruri cu brațele deschise pentru a ne primi și reintegra în dragostea Lui. În acest context trebuie remarcat faptul că în cazul fiului risipitor, fiul a făcut ce a vrut; Tatăl nu s-a dus după el și nu a trimis pe nimeni să insiste, să-l convingă să revină acasă. Doar îl aștepta cu dor și drag în ceea ce putem gândi că ar fi o poartă, adică afară din casă, căci altfel nu l-ar fi putut vedea venind. Și când l-a văzut i-a ieșit în întâmpinare, el care ieșise deja, dar acum cu pași mai mulți, și l-a îmbrățișat.

În cazul Învierii Domnului vedem că Dumnezeu Tatăl nostru face chiar mai mult decât tatăl fiului risipitor. Dumnezeu trimite pe Fiul Său cel unul născut după omul căzut, rățacit, ca să-i aducă omului aminte cine este, de unde vine, unde îi e locul și ce să facă pentru a ajunge acolo. Apoi, după învățături, minuni și multiple chemări, în Răstignirea Sa, Iisus arată dragostea totală, până la sacrificiul suprem, a lui Dumnezeu față de om, iar în Învierea Sa aduce argumentul culminant și dovada incontestabilă cu privire la ce a învățat El despre Dumnezeu, despre Împărăția cerurilor, despre om și vocația sa existențială ultimă.

Spun argumentul suprem deoarece Iisus știind cum e omul îi răspunde omului după firea lui. De multe ori vorbele nu conving. Faptele însă da. Vorbe despre Înviere erau destule. Saducheii nu credeau în înviere și argumentau cu fariseii la nesfârșit pe această temă. Vorbele pot crea filosofii întregi, sisteme de gândire mai mult sau mai puțin sănătoase. În fața faptei însă rămâi mut, copleșit. Faptele Mântuitorului culminând cu Învierea Sa au stat la temelia propovăduirii apostolice, căci pentru a fi convingători Sf. Apostoli spuneau simplu și clar: „Ceea ce am auzit, ce am văzut cu ochii noștri... și mâinile noastre au pipăit... vă vestim și vouă” (I Ioan 1, 1-3). Această mărturisire apostolică apare în mod cu totul extraordinar

în predica Sf. Ap. Pavel care, deși nu l-a văzut pe Iisus în viața Lui pământească, destăinuie cum a fost răpit până în al treilea cer, în rai, unde a auzit cuvinte de nespus pe care nu se cuvine omului să le vorbească (II Corinteni 12, 2-4), și unde i s-a dat să-L vadă pe Hristos întru slava Sa, căci zice clar corintenilor justificându-și apostolia: „Oare nu sunt eu apostol? N-am văzut eu pe Iisus Domnul nostru?” (I Corinteni 9, 1). Și zice în alt loc că Hristos, la urma tuturor, i s-a arătat și lui (I Corinteni 15, 8).

Mântuitorul a înviat, dar nu a povestit multe. Faptul Învierii vorbește totul de la sine. Totuși l-a ales pe Sf. Pavel să vorbească, să explice mai în detaliu ce înseamnă învierea, cum va fi, care este semnificația și relevanța ei pentru noi. Astfel le spune credincioșilor din Corint: „Iată, taină vă spun vouă: nu toți vom muri, dar toți ne vom schimba, deodată, într-o clipeală de ochi, la trâmbița cea de apoi. Căci trâmbița va suna și morții vor învia nestrucăcioși, iar noi ne vom schimba... Iar când acest trup strucăcios se va îmbrăca în nestrucăciune, iar acest trup muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci va fi cuvântul care este scris că moartea a fost înghițită de biruință” (I Corinteni 15, 51-54).

Și o altă explicație despre înviere, de data aceasta credincioșilor din Tesalonic: „Fraților, despre cei ce au adormit nu voim să fiți în neștiință, ca să nu vă întristați ca cei ce n-au nădejde. Pentru că de credem că Iisus a murit și a înviat, tot așa credem că Dumnezeu pe cei adormiți întru Iisus îi va aduce împreună cu El. Căci aceasta vă spunem, după cuvântul Domnului, că noi cei vii, care vom fi rămas până la venirea Domnului, nu vom lua înainte celor adormiți. Pentru că Însuși Domnul, întru poruncă, la glasul arhanghelului și la trâmbița lui Dumnezeu, se va pogorî din cer și cei morți întru Hristos vor învia întâi. După aceea, noi, cei vii, care vom fi rămas, vom fi răpiți împreună cu ei în nori, ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh, și așa pururea vom fi cu Domnul” (I Tesaloniceni 4, 13-17).

Învierea Domnului este evenimentul care răspunde în modul cel mai înalt și complet celei mai vechi și profunde aspirații a sufletului omului: nemurirea care este parte din darul primordial făcut de Dumnezeu omului: asemănarea. Căci dacă prin chip înțelegem înzestrarea omului cu rațiune, voință și simțire, împreună cu toate

celelalte calități personale deja date lui la creație, prin asemănare înțelegem două alte mari posibilități, calități potențiale, sfințenia și nemurirea. Dacă pentru chip omul nu a trebuit să facă nimic pentru a-l primi, pentru asemănare el trebuie să-și aducă propria contribuție. Cu alte cuvinte, prin sfințenie să dobândească nemurirea, sfințenia obținându-se printr-o viață curată, întemeiată pe credința în Hristos cel înviat ca Fiu al lui Dumnezeu și Mântuitor al nostru. Și dacă vorbim de credința în Hristos, vorbim mai ales de cea în Învierea Sa, căci atenționează cu deosebit accent Sf. Ap. Pavel că „dacă Hristos n-a înviat zadarnică este credința voastră” (I Corinteni 15, 17).

Atât prin Naștere, cât și prin Cruce, dar mai ales prin Înviere, Mântuitorul Hristos demonstrează că într-adevăr „la Dumnezeu nimic nu este cu neputință” (Luca 1, 37), că incredibilul devine adevăr, că imposibilul devine posibil, fapt ce reflectă zicerea Sf. Părinți: „Când calea ți se pare imposibilă, fă din imposibil o cale”.

* * *

Așadar, Învierea Domnului conferă o nouă dimensiune existenței umane, ea echivalând cu o nouă creație și generând un nou mod de a concepe lumea și viața, un nou mod de a fi.

De aceea, restaurați fiind prin credință noastră în Hristos cel înviat, înnoiți cu fiecare pas pe care-l facem spre marele prag al Învierii, Îl laudăm pe Cel ce ne-a trecut de la moarte la viață și de la pământ la cer, mărturisind cu apostolică încredințare că

Hristos a înviat!

Cu adevărat a înviat!